

nižší zákonná mez stanovená § 183 tr. z. pro kvalifikaci činu za zločin. Stanovisko rozhodnutí bývalého vídeňského nejvyššího soudu ze dne 29. prosince 1906 (č. 3283 víd. sb.) bylo pozdější judikaturou opuštěno; jak theorie, tak i nálezy nejvyššího soudu z doby pozdější důsledně setrvávají nyní na názoru, že pro otázku ceny zpronevěřené věci je rozhodná jen skutečná cena předmětu v době, kdy pachatel s ní protiprávně naložil, nikoli peníz půjčený na ni jako na zástavu a že vrácení nebo vydání zástavního lístku, i když se stalo před tím, než trestní oznámení bylo podáno, je posuzováno jen jako náhradu škody (Altmann I., str. 509, Herbst vyd. z r. 1882, str. 387, dále nálezy nynějšího vídeňského nejvyššího soudu, svazek II., č. 81 a svazek VI., č. 142, pak rozhodnutí nejv. soudu č. 1774, 3570 Sb. n. s.). Ani rozhodnutí č. 3681 Sb. n. s., jehož se rozsudek dovolává, nevyslovuje přímo právní názor, uplatněný v rozhodnutí č. 3283/6 víd. sb., nýbrž opakuje především zásadu vyslovenou v rozh. č. 1774 a 3570 Sb. n. s.

Uvažoval tedy soud prvé stolice skutek, na němž se rozhodnutí zakládá, nesprávným výkladem zákona podle trestního zákona, který se k němu nevztahuje (§ 281, č. 10 tr. ř.).

Čís. 6045.

Původcem ve smyslu § 1, odst. 3 zákona č. 124/1924 Sb. z. a n. je ten, kdo vyvinul činnost v tomto zákonném ustanovení uvedenou za tím účelem, aby zpráva byla uveřejněna právě v tom tiskopise, o který v konkrétním případě jde.

Kdo sepsal urážlivou zprávu pro určitý časopis, v němž byla pak uveřejněna, neodpovídá trestně jako informátor, byla-li zpráva bez jeho vědomí a souhlasu dále uveřejněna v jiném časopise nebo dále rozšiřována.

Odpovědný redaktor není zproštěn odpovědnosti za zanedbání povinné pozornosti podle § 4 tiskové novely (zák. č. 124/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky č. 145/1933 Sb. z. a n.) tím, že byl v době uveřejnění závadné zprávy na dovolené, neoznámil-li úřadu změnu v redakci (§ 11 tiskového zákona).

Vylučuje-li důkaz pravdy nebo omluvitelného omylu trestnost osoby odpovědné za obsah závadné zprávy, není trestný ani odpovědný redaktor pro zanedbání povinné péče.

(Rozh. ze dne 19. listopadu 1937, Zm I 356/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnou stížnost soukromé žalobkyně do rozsudku krajského soudu, pokud čelila proti výroku, jímž byla obžalovaná A. zproštěna podle § 259, č. 2 tr. ř. obžaloby pro přečin podle § 1, 2 a 3 zákona č. 108/1933 Sb. z. a n. a § 1 zákona č. 124/1924 (145/1933) Sb. z. a n. Naproti tomu vyhověl nejvyšší soud zmatečnou stížnosti soukromé žalobkyně, pokud čelila proti

výroku, jímž byl obžalovaný B. zproštěn podle § 259, č. 2 tr. ř. obžaloby pro týž přečin, pokud se týče pro přestupek podle § 4 zákona č. 124/1924 (145/1933) Sb. z. a n., zrušil rozsudek v tomto výroku a vrátil věc soudu první stolice, aby ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl.

Z d ů v o d ů:

Pokud stížnost s hlediska zmatku č. 9 a) § 281 tr. ř. namítá, že obžalovanou A. sluší pokládati za původkyni článku podle § 1, odst. 3 zákona č. 124/1924 Sb. z. a n., když článek napsala, aby vyšel tiskem, třebaš tak učinila pro časopis »M. p.«, a když uveřejněním jeho v tomto časopise dala informaci pro zažalovanou zprávu uveřejněnou v »S. l.«, nelze stížnosti přisvědčiti.

Podle třetího odstavce § 1 zákona č. 124/1924 Sb. z. a n. je — kromě jiných dvou případů, které tu nepřicházejí v úvahu — původcem ten, kdo proto, aby urážlivá zpráva byla uveřejněna tiskem, 1. zprávu sepsal a 4. dal informace v takové zprávě použité, pokud zpráva souhlasí s informací. Z použitých výrazů, kdo zprávu sepsal a informaci dal, plyne, že tu musí jíti o přímou osobní činnost původce, směřující k tomu, aby zpráva byla uveřejněna v onom tiskopise, o nějž v konkrétním případě jde. Mezi uveřejněním zprávy v tomto tiskopise a činností původce musí býti příčinný a jím chtěný vztah (srov. rozh. č. 3110 a 3352 Sb. n. s.). V tomto smyslu je zajisté obžalovanou A. pokládati za původkyni článku uveřejněného podle zjištění rozsudku dne 21. července 1936 v časopise »M. p.«, vycházejícím v P., jež obžalovaná podle svého doznání a zjištění rozsudku pro tento časopis napsala, jenž však není předmětem tohoto trestního řízení, nelze ji však považovati za původkyni zažalovaného článku, jenž byl uveřejněn dne 7. srpna 1936 v časopise »S. l.«, vycházejícím v Č., o němž rozsudek zjišťuje, že jej napsal a vytisknouti dal N. bez vědomí a souhlasu obžalované. Ježto obžalovaná podle zjištění rozsudku zažalovanou zprávu v úmyslu, aby byla uveřejněna v časopise »S. l.«, nese-psala, není jeho původkyní ve smyslu zákona. Okolnost, že její článek, uveřejněný v »M. p.«, byl pramenem, z něhož čerpal N. informace při sepisování zažalované zprávy, uveřejněné v »S. l.«, nenaplnuje pojem dání informace ve smyslu zákona, neboť i dání informace, jak nahoře uvedeno, předpokládá přímou osobní činnost za cílem, aby urážlivá zpráva byla uveřejněna v tiskopise, o nějž v daném případě jde. Ten, kdo sepíše urážlivou zprávu pro určitý časopis, v němž tato zpráva je pak uveřejněna, neodpovídá trestně jako informátor, jestliže zpráva ta byla později bez jeho vědomí a souhlasu činností někoho jiného uveřejněna v časopise jiném, nebo jinak rozšiřována. Schází tu podle toho, co uvedeno, v jeho osobě trestně relevantní činnost, pro niž jediné lze při deliktech dolosních, jakými jsou delikty uvedené v § 1, odst. 1 zákona č. 124/1924 Sb. z. a n., pachatele trestně stíhati. Podle rozsudkových zjištění nepřichází obžalovaná A. vůbec v úvahu jako informátorka, a to ani pro urážlivou zprávu uveřejněnou v časopise »M. p.«, ani v časopise »S. l.«, nýbrž

přichází v úvahu jako pisatelka (původce) urážlivé zprávy, a to jen, pokud tato byla otištěna v »M. p.«. Stanovisko zastávané zmáteční stížností, že, píše-li kdo pro tisk, musí nésti odpovědnost za zprávy jím pro tisk sepsané, vedlo by v případech podobných souzené věci k důsledku zákonodárcem jistě nechtěnému, že by původce urážlivé zprávy, zaslané určitému časopisu, pro jejíž uveřejnění v tomto časopise nemůže již býti stíhán, na příklad pro objektivní promlčení nebo pro zánik stíhacího práva, mohl přece býti stíhán, kdyby někdo, na př. ze zlomyslnosti nebo z touhy pomstíti se původci, otiskl po drahé době bez jeho vědomí a souhlasu nebo dokonce přes jeho zákaz onu urážlivou zprávu, přejav ji z onoho časopisu. Nálezací soud posoudil po právní stránce věc správně, když obžalovanou obžaloby zprostil pro nedostatek zjištění trestného činu po stránce objektivní, a proto zcela zbytečně se obíral též otázkou, zda se jí podařil důkaz pravdy, pokud se týče omluvitelného omylu.

Naproti tomu nelze upříti oprávnění zmáteční stížnosti soukromé žalobkyně, pokud napadá zmatkem podle č. 5, 9 a) a b) § 281 tr. ř. rozsudek ve výroku, jímž byl obžalovaný B. zproštěn obžaloby pro přestupek podle § 4 zákona č. 124/1924 (145/1933) Sb. z. a n. Tohoto obžalovaného zprošťuje rozsudek především na podkladě zjištění, že obžalovaný byl v době, kdy zažalovaný článek byl otištěn v časopise »S. l.«, jehož byl odpovědným redaktorem, na dovolené, že o uveřejnění článku nic nevěděl, že ho v té době v redakci zastupoval N., jenž byl též vydavatelem zmíněného časopisu, že N., má mnoho jiné práce, opominul učiniti o změně v redakci úřadům předepsané hlášení a že tak neučinil ani obžalovaný, ježto věděl, že ho N. v redakci zastupuje a že za něho ručí. Z toho dochází nálezací soud k závěru, že obžalovaný není odpověden za zažalovaný článek, ježto tento článek byl uveřejněn bez jeho spolupůsobení a nelze prý mu přičítati nějakou nedbalost.

Tento názor nálezacího soudu je v odporu se stálou judikaturou nejvyššího jako zrušovacího soudu, jenž v četných rozhodnutích vyslovil — viz rozhodnutí č. 5134 Sb. n. s., v němž je příslušná judikatura z největší části uvedena, — že za obsah časopisu je trestně odpovědný ten, kdo s jeho vědomím a souhlasem je oznámen úřadům (státnímu zastupitelství a okresnímu bezpečnostnímu úřadu) podle § 10 tiskového zákona, že odpovědnost redaktora ve smyslu § 4 zákona č. 124/1924 (vyhl. č. 145/1933) Sb. z. a n. by odpadla jen, kdyby při použití potřebné péče bez jeho zavinění nepředvídatelnou a neodvratnou překážkou, na příklad náhlým těžkým onemocněním, živelní pohromou a pod., bylo mu znemožněno dostáti redaktorské povinnosti, a že povinnost oznámiti změnu v redakci ukládá zákon (§ 11 tisk. z.) i odpovědnému redaktoru a nikoli jen vydavateli.

Podle zjištění rozsudku byl obžalovaný v době, kdy zažalovaný článek byl uveřejněn v časopise jím redigovaném, pouze na dovolené. Obžalovaný ani netvrdil, že mu bylo znemožněno dostáti své povinnosti, aby změnu v redakci úřadům oznámil. Ježto obžalovaný byl v době kritické zodpovědným redaktorem časopisu »S. l.« ve smyslu zá-

kona, je odpověden podle § 4 zákona č. 124/1924 (vyhl. č. 145/1933) Sb. z. a n., že v tomto časopise byla uveřejněna zpráva, jejíž obsah tvoří skutkovou podstatu přečinu podle § 2 zákona č. 108/1933 Sb. z. a n. a § 1, odst. 1 zákona č. 124/1924 Sb. z. a n., který mu nelze přičísti podle ustanovení právě uvedených zákonů, ježto je zjištěno, že zpráva byla uveřejněna bez jeho vědomí, zanedbal však takové pozornosti, při jejímž povinném užití by nebyla bývala zpráva ta pojata do tiskopisu.

Nalézací soud řešil však i otázku, zda se obžalovanému zdařil důkaz omluvitelného omylu v případě, že ho je pokládati za odpovědného redaktora, a vyslovil jako důsledek svého výroku, že se spoluobžalované A., kdyby ji bylo pokládati za původkyni onoho urážlivého článku, zdařil důkaz omluvitelného omylu, že tento důvod trestnost vylučující jde i ku prospěchu obžalovanému B.

Proti tomuto závěru namítá stížnost především, že redaktor se na omluvitelný omyl vymlouvat nemůže. Námitku tuto nelze srovnati s výslovným ustanovením § 6, odst. 5 zákona č. 108/1933 Sb. z. a n., podle něhož, byl-li trestný čin proti bezpečnosti cti spáchán obsahem tiskopisu a je-li tu některý důvod vylučující trestnost ve smyslu ustanovení předchozích odstavců téhož paragrafu, není trestná ani osoba odpovědná za zanedbání povinné péče (viz rozhodnutí č. 5067, 5087 a 5531 Sb. n. s.). Nalézací soud, jak už uvedeno, došel k závěru, že se obžalované A. zdařil důkaz omluvitelného omylu. Kdyby tento závěr byl bezvadný, byl by, hledě k ustanovení § 6, odst. 5 zákona o ochraně cti, správný i výrok rozsudku, že z téhož důvodu je prost viny i obžalovaný B. Zmateční stížnost však vytýká, že skutkový základ, o nějž opřel nalézací soud závěr, že se obžalované A. zdařil důkaz omluvitelného omylu, je vratký, jsa stížen zmatkem č. 5 § 281 tr. ř. Nutno se proto onou částí zmateční stížnosti zabývat na tomto místě. Uvedený zmatek uplatňuje stížnost právem. — — — —

Čís. 6046.

Podľa § 96, čís. 2 zák. čl. LIV:1912 sa trestá nielen doslovné uverejnenie spisov v tomto zákonnom ustanovení uvedených, ale aj uverejnenie podstatného ich obsahu.

K subjektívnej skutkovej podstate tohoto přečinu sa vyžaduje úmysel (§ 75 tr. zák.); ten je daný vedomím vinníkovým, že uverejňuje spis alebo podanie bez toho, že by bolo dané svolenie úradu k uverejneniu, alebo že by tu bola okolnosť umožňujúca beztrestné jeho uverejnenie (na pr. verejné prečítanie spisu na hlavnom pojednávaní).

Pre subjektívnu skutkovú podstatu obdobného přečinu podľa čl. VII zákona zo dňa 17. decembra 1862, čís. 8 ř. z. z r. 1863, stačí púha nedbalosť.

(Rozh. zo dňa 20. novembra 1937, Zm III 405/37.)

Najvyšší soud v trestnej věci proti Dr. A. pre přečin nedovoleného uverejnenia zmätočné sťažnosti veřejného žalobcu a obžalovaného zčásti odmietol, zčásti zamietol.